

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto IV.

V Celovci 25. februarja 1885.

Št. 4.

Kdor ima pravico, je tudi dolžen, da gre voliti.

Dosti je takih, ki ne vejo, kako imenitna reč da so volitve, zato pravijo: „Volitev je nepotrebna reč; včasih niso imeli volitev, in tudi mi si ne bomo nič pomagali z volitvami.“ Spet drugi pravijo: „Naj volijo, kogar hočejo, jes se ne bom mešal v volitve.“ Kdor pa tako govori, on ne pomisli, da se časi spreminjajo, on ne ve, kako imenitne so volitve v našem času. V zadnjem „Miru“ smo povedali, kako veliko oblast imajo poslanci, ktere mi volimo: oni namreč delajo postave. Ali je pa tebi, ljubi bralec, vse eno, ali se postave dobre ali slabe? Mi mislimo, da to nikomur ni vse eno. Zato pa tudi ni vse eno, ali volimo dobre ali slabe poslance. Če volimo dobre poslance, bojo delali dobre postave, če volimo slabe poslance, bojo delali slabe postave. Če volimo krščanske može za poslance, bojo gledali, da se krščanska vera in poštenje ohrani med ljudmi, če pa volimo liberalce, kteri ne marajo za vero, potem bojo tudi postave take, da nam ne bojo po volji. Če volimo take može, ki so prijatelji revnega ljudstva, potem bojo ti skušali pomagati ljudstvu; če pa volimo za poslance take gospode, ki naših potreb ne poznajo ali pa nočejo poznati, potem ne smemo pričakovati, da se bojo oni potegovali za nas.

Veliko slabih in nesrečnih postav je bilo že sklenjenih, ker so ljudje volili slabe poslance. Na Nemškem so volili liberalne poslance in ti so naredili take postave, da so veliko duhovnikov pregnali iz dežele, in verni kristjani imajo hoditi po več ur deleč, da pridejo kedar k Božjej službi. Tudi na Laškem in Francozkem je huda za katoliške kristjane, ker imajo v teh deželah liberalni poslanci moč in oblast.

Pa tudi v naši Avstriji je bila huda, dokler so vladali liberalci. Duhovnikom so vzeli vso oblast v šoli, kajti liberalci nočejo, da bi se otroci izrežali v krščanskem duhu. Občinam so naložili strašno huda šolska bremena. Niso spoštovali zakramenta sv. zakona, in naredili so postavo, da sme tudi župan poročiti moža in ženo. Ravno tako slabo so gospodarili z našim denarjem. Nikdar se jim ni smilil naš težko prislужeni denar, davki so rastle od leta do leta, in vender jim ni bilo še zadosti: delali so še vsako leto dolgove, pri judih so jemali denar na posodo, in zdaj smo judom že toliko dolžni, da moramo plačevati vsako leto okoli 130 milijonov obresti ali

činžev, tedaj več, kakor za vse vojake! Kmet se jim nikoli ni smilil. Zato so si izmislili zmirom kako novo kancelijo, da so gosposkim otrokom priskrbeli dobre službe; kmet in rokodelc pa sta se pogrezala čedalje v večjo revščino.

Kaj je slaba volitev, to vemo najbolje mi na Koroškem, ki moramo plačevati toliko deželnih in občinskih doklad, kakor cesarskih davkov! In kam gre ves ta denar? Večidel za tiste nesrečne nemške šole, v kterih se slovenski otrok ne more skor nič naučiti! Da se nam pa taka godi, to pride od tod, ker volimo skor same liberalce za poslance. Nemci volijo liberalno; Slovenci so pa razcepljeni na nemškutarje (liberalce) in prave, katoliške Slovence, zato si ne morejo pomagati.

Iz tega pač vsak lahko spozna, da ni vse eno, koga volimo za poslanca. Še takrat, kedar si boš hlapca zbiral, ti ne bo vse eno, ali dobiš dobrega ali slabega človeka; toliko več nam je skrbeti za dobre poslance, kteri delajo postave, in nam lahko naredijo dobre ali pa slabe postave! Ravno zato je pa tudi vsak dolžen, da gre k volitvi. Kdor ima pravico, je dolžen, da gre k volitvi:

1. Zavolj Bogá. Že sv. apostelj Jakob pravi: „Kdor bi lahko kaj dobrega storil, pa ne stori, mu je greh.“ Če tedaj greš k volitvi in pomagaš, da se izvoli pravi, krščanski mož za poslanca, to je dobro delo. Če pa k volitvi ne greš, imaš greh, ker bi lahko storil kaj dobrega, pa nočeš! Ti veš, da je v našem času dosti takih ljudi, ki ne marajo za sv. vero in nočejo poznati našega Gospoda Jezusa Kristusa. Take imenujemo liberalce. Če tedaj ti liberalca voliš za volilnega moža ali pa za poslanca, zatajil si Kristusa, in imaš greh! In če k volitvi ne greš, imaš tudi greh, ker s tem pomagaš liberalcem, da ložej zmagajo! Zdaj vidite, ljubi Slovenci, da volitev ni nobena igrača, in da bomo zavolj nje odgovor dajali pred večnim Sodnikom! Dolžni pa smo voliti tudi

2. zavolj cele dežele, iz ljubezni do bližnjega. Kdor svojega bližnjega ne ljubi, on tudi Boga ne ljubi. Če se prav tebi dobro godi, poglej pa na svoje sosede; in če vidiš, da se njim slabo godi, je tvoja krščanska dolžnost, da jim pomagaš kolikor moreš. Najbolje pa boš pomagal sosedom in celi domovini, če se poganjaš na vso moč za to, da izvolite dobrega poslanca. Če dobite dobre poslance, potem boste imeli tudi dobre postave, in kjer so postave dobre in pravične, tam si pošten človek že pomaga naprej, če je zdrav in priden. Če so pa postave take, da te sme vsak

eigan ogoljufati, potem ti tudi pridnost nič ne pomaga!

Sicer je pa vsak dolžen, da gre k volitvi tudi 3. zavolj samega sebe. Če se bo drugim dobro godilo, bode se tudi tebi: ložej je živeti med srečnimi ljudmi, kakor med nesrečnimi. Kdor gleda le na svoj dobiček, takega ne spoštuje nobeden! kdor pa zraven sebe tudi za druge skrbi in vsem pomagati skuša, takega imajo vsi radi, tak je v časti pri vseh sosedih. Ne misli tedaj, da je dobro za tebe, če ti za majhen dobiček prodaš svoje sosede in voliš tako, kakor želijo tuji ljudje; to ti ne bo ne v dobiček, ne v čast! Ako se pa poganjaš za svoje sosede in za pravico, moral boš morda iz začetka požreti kako grenko besedo ali pa še trpeti kako škodo; nazadnje se ti bo pa vse povrnilo in spoštovan boš pred celim svetom.

Zato pa pravimo še enkrat: Volitev je najbolj imenitna pravica v državi, in vsak je dolžen, da gre k volitvi.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Minister Konrad in koroški Slovenci.) Slovenski poslanec dr. Tonkli iz Gorice je prijel g. naučnega ministra Konrada in ga prašal, zakaj se noče ozirati na prošnje po slovenskih šolah. Rekel je, da Slovenci hočejo male šole imeti slovenske, pa tudi v srednjih šolah naj bi se učilo nekaj slovensko in nekaj nemško. Minister pa je odgovoril, da zavolj srednjih šol ni prišla iz Koroškega nobena pritožba. To reč moramo pa nekoliko pojasniti. Mi koroški Slovenci bomo veseli, če dobimo le slovenske ljudske ali male šole; zato smo do zdaj prosili le za te. Se ve da bi bilo dobro, ko bi se tisti, ki se pripravljajo za učiteljski stan, učili bolj pridno slovenskega jezika, da bi zamogli potem otroke učiti po slovensko. Najprej pa moramo terjati, da se nam dajo take ljudske šole, da se bojo slovenski otroci vsaj prva tri leta podučevali po slovensko. Za take šole smo tudi že pogosto prosili pri deželnem šolskem svetu, pa vse prošnje so bile zastoj. Če že tega ne moremo doseči, kaj bomo potem prosili za slovenske srednje šole? Mi prosimo g. ministra, naj nam da najprej slovenske ljudske šole. Če pa še teh ne dovoli, potem se ni treba izgovarjati, da ne prosimo za slovenske srednje šole. Ali bo mar otrok iz nemške ljudske šole prestopil v slovensko gimnazijo ali realko, kjer bi ga morali še le slovensko brati učiti?! Najložej bi nas postavili v posmeh, ko bi nam dali slovenske srednje šole, malih šol pa ne. Zato pa tudi za zdaj še ne prosimo za slovenske srednje šole. Priznati moramo tudi žalostno resnico, da Slovenci na Koroškem pošiljajo zmirom menj učencev v srednje šole. Na vseh koroških srednjih šolah še 100 Slovencev ni. Nekaj je kriva revščina, nekaj pa menda tudi to, ker stariši vidijo, da študenti nočejo postati duhovniki, in da se v Celoven in Beljaku predelajo večidel v nemškutarje, ki se potem sramujejo pogosto še svojih lastnih starišev. Nekteri učenci tudi nalašč, pa le v svojo lastno škodo zatajijo slovensko kri, da se jim ni treba učiti slovenščine in imajo 2 uri na teden menj šole.

Iz Celovca. (Dvojna mera.) Tukajšni nemškoliberalni list „Freie Stimmen“ ima tako tenke čutnice, da ne sliši samo travo rasti, ampak vidi tudi, kako leti denar čez Ljubel iz Kranjskega na Koroško za volilno agitacijo. Piše namreč v št. 7 od 14. febr. t. l.: „Habet die Augen offen, über die Karawanken fliegt Geld für Wahlmanöver.“ Ni nam treba dostaviti, da na tem ni besedice resnice. Za volitve nismo dobili iz Kranjskega ne beliča. — V isti številki, kjer nam očitajo, da nas podpirajo drugi Slovenci; pa „Fr. St.“ navdušujejo koroške Nemce, naj ne pozabijo na svoje brate na Češkem in po drugih nemških deželah! Nemcem je tedaj dovoljeno, podpirati svoje brate na Češkem, Kranjskem, Ogerskem itd. Slovincem pa ni dovoljeno, misliti na brate v Istri in Koroškem?! Nemški šulferajn dobiva podporo celó iz Prusije, iz Berolina, in to se jim zdi čisto prav. Tudi to se jim dozdeva pravično, da lovijo slovenske otroke v svoje nemške šole, ter rogovilijo po čisto slovenskih krajih, kakor v Možici, na Vratah itd.; mi pa pustimo nemške otroke v miru, in branimo le svoje, slovenske. Pa še tega nam nočejo dovoliti. Ali ni to dvojna mera?

To dvojno mero imajo zmirom pripravljeno. Če Kranjec na Koroško pride, ga zmirjajo „importirter Krainer“; sami pa imajo v svojih vrstah dosti importiranih Prusakov, Pemcev, Tirolcev, Moravcev itd. Vrednik Gewinner, ki piše „Freie Stimmen“ je sam importiran iz Moravskega, in zdaj zmirja nas rojene Korošce ter dela združbo med Nemci in Slovenci. Ubogi listič govori o našem listu tako porugljivo in zaničljivo, kakor bi bil pravi modrijan proti nam. Vsak si sme domisljevati, kar si hoče; pa povedano bodi lističu, da mi članke pišemo sami, nemškoliberalni lističi po deželi pa jih dobivajo iz „Pressbureau Chlumetzky“, ki ga vodijo trije judi. Ali niso taki lističi duševni berači?

Iz Celovca. (Kako znajo zvijati resnico.) Gosp. Mačnik, kteremu so pri „Freie Stimmen“ in „Bauernzeitung“ dali slovó, izdaja zdaj na svojo roko časnik „Unabhängige Volkszeitung“. Ime je drugo, pa Mačnik ostane zmirom Mačnik. On zna tako pisati, da je resnice podobno, pa vendar ni resnica. Tako je izračunil, da Korošci plačajo od orala zemlje več davka, kakor Tirolci, Kranjci ali Poljaki; iz tega pa sklepa, da so Tirolci, Kranjci in Poljaki v posebni milosti pri vladi, Korošcem pa da se godi krivica. Čudimo se res, da vladna „Celovčanka“ ne najde nobenega odgovora na to. Ali je mar naša dolžnost, zagovarjati vladu, ktera tako malo mara za nas Slovence? Če Mačnik s številkami dokaže, da je na Koroškem več davka od orala zemlje, kakor na peščenem Krasu ali v tirolskem skalovji, dokazal je s tem le toliko, da je zemlja na Koroškem boljše. O kaki krivici pri davkih pa sme govoriti še le potem, kedar dokaže, da je pesek na Krasu ali skalovje na Tirolskem za kmeta ravno toliko vredno, kakor rodovitna zemlja. Mi gotovo želimo iz srca, da bi se davki znižali vsem kmetom, tedaj tudi koroškim; kar pa Mačnik hoče, da bi Tirolec od planinskega pašnika plačal toliko davka, kakor morda koroški kmet v rodovitni labudski dolini, to bi bila vendar velika krivica!

Liberalni listi so tudi izračunili, da volilci liberalnih poslancev plačujejo več davka, kakor volilci vseh poslancev na desnici. Pa tudi ta račun je piškav: 1. pri tem računu niso ušteti posredni (indirektni) davki, kateri več nesejo državi kakor neposredni; 2. silno veliko davka plačuje Dunaj, in vsega jemljejo liberalci v svoj račun, kar pa ni pravici podobno. Vse dežele morajo plačevati za veliko število uradnikov in vojakov, ki Dunajčanom pomagajo plačevati davke in jih plačujejo tudi sami. Ko bi se pa svitli cesar preselil v Prago in vsa ministerstva potegnili za seboj, ali bo Dunaj potem plačal še toliko davka, ali bo imel še toliko zaslužka? 3. ta račun se prav nič ozira na manjšine. Dostikrat plačuje manjšina več davka, kakor večina. Tako so svoje dni liberalci zmagali v velikem posestvu na Češkem, čeravno plačujejo češki grajščaki trikrat toliko davka, kakor nemški. Taki računi tedaj niso dosti vredni.

Iz Kotmare vesi. (Nemškutarija.) Naš župan Steiner noče nič slišati od slovenščine. Že enkrat sem vam pisal, da se oklicuje pri nas vse po nemško. Koliko pa je Nemcev v Kotmari vesi? Če mo pa Slovenci, zakaj se ne oklicuje po slovensko? Dosti je takih, ki še nemško ne znajo. Če tedaj taki ne zvejo, kaj se je oklicalo, pridejo lahko v škodo. Če pa župan to želi, naj bi ljudje ne zastopili, kaj on oklicuje, zakaj ne pusti oklicovati po turško, potem ga vsaj ne bo zastopil nobeden. Res je že zadnji čas, da si izvolimo drugega župana, kateri bo slovenščino bolj spoštoval!

Iz Slov. Plajberga. (Posojilnica.) V naši fari smo spoznali, da nam ne bo pomagal nobeden, če si ne bomo sami. Zato smo sklenili, napraviti posojilnico. Med tem pa smo zvedeli, da mislijo tudi rodoljubi v Borovljah, Glinjah, Št. Janžu in po drugih vaseh v dolini, narediti posojilnico za spodnjo Rožno dolino. Zdaj bo pa skoraj bolj pametno, da se še mi Plajberžani pridružimo tej veliki posojilnici, saj združena moč premore veliko. Upamo tedaj in prosimo, da bi nam pod rame segli rodoljubi v Celovcu in v Celji. V Celovcu smo že zvedeli, da nam je čast, gospod Miha Vošnjak obljubil svojo pomoč. To bi bilo pač želeli, saj mi v teh rečeh nismo še skušeni.

Posojilnica bo velika dobrota za celo dolino. Puškarji in fužinski delavci bi lahko prihranili vsak mesec nekaj krajcarjev, ko bi imeli priložnost. Tako priložnost jim bo dala zdaj posojilnica. Boljši je, za stare dni položiti kak krajeer na stran, kakor pa v mladih letih pognati vse po grlu, na stare dni pa hoditi od hiše do hiše!

Pa tudi za kmete je posojilnica potrebna, da bodo v sili našli pomoč in se jim ne bo treba zadolževati pri tujih ljudeh na visoke obresti. Kdor živi od tuje milosti, se rad tujeu pokori tudi v drugih rečeh; s takim pometajo, kakor hočejo. Lotimo se tedaj dela in napravimo si posojilnico za spodnjo Rož!

Iz Borovelj. (Žicarji.) Povedali ste, da so delo ustavili žicarji ali „čevžnarji“ pod Ljubelom. To pa ni res. V Borovljah so ustavili delo. Govori se, da so to storili zavolj prenizke plače. Njih „štrajk“ pa je imel žalosten konec: 14 jih je fužinski vodja izplačal in si morajo zdaj druge poiskati dela. Kar je oženjenih, pa niso

mogli dolgo ostati brez kruha, udali so se na milost in nemilost, da so le ostati smeli. Žalostno je, da zmirom le pri revnih delavcih znižujejo plače; naj bi rajši višim fužinskim uradnikom nekoliko odščipnili, teh bi ne bolelo tako! Ali pa, da bi gospodi fužinarji iskali menj dobička.

Iz Borovelj. (Dva pogreba. Naša šola.) Nedavno so v Glinjah pokopali nekega delavca. Čudno se nam je zdelo, da so mu zvonili samo z malimi zvonovi, kakor otroku. Saj je po deželi sploh navada, da odraščanim zvonijo z vsemi zvonovi. — Vse drugačen je bil pogreb pri nas, ko smo pokopali nekega puškarja. Nastopili so vsi strelec v polni opravi. Nekteri so rekli, da tak pogreb je le za gospode. Če pa mi strelec svojim tovaršem priskrbimo lep pogreb, komu je to kaj mar?

Učitelj Janah je zbolel, zdaj pa pomaga poučevati nadučiteljeva hčerka. Ona sicer ni izprašana učiteljica; otroke zapirati pa dobro zna. Ko je bil moj fantiček dan na dan zaprt, sem poslal prašat, kaj je naredil. Rekla je, da se zmirom smeji. Kako se ne bo smejal, če ga ona po nemško nagovori, fant pa ne razume besedice! Če bo mene kdo nagovoril po turško, se bom tudi nasmejale.

Iz Železne Kaple. (Vsak se kratkočasi po svoje.) Tega vam ni pisal še nobeden, kako so se naši nemški pevci kratkočasili na Silvestrov večer. Do polnoči so bili menda židane volje, pa z novim letom jih je prešinil nov duh in začeli so se pri vratih ven metati. Najprej je priletel na ulice nek znani sitnež, in kmalo za njim njegov tovarš; in prvi je pozdravil drugega: „Servus! bist du auch schon da?“ Za to delo niso potrebovali „hausknecht“, ker je to dobro opravil neki „exbürgermeister“. Pravijo, da je tistega sitneža kaj enacega zadelo še enkrat potem na novega leta dan. Na to vižo se bo sčasom še naučil frčati brez perut.

Tudi „teater“ smo imeli na večer pred svečnico. Šolski otroci so igrali „des Henkers Freiknecht“. Kakšna je ta igra, vam ne morem povedati, ker je nisem šel gledat. Ostrašilo me je že nje čudno ime; in mislim, da take igre niso za otroke.

Iz Remšenika pri Kapli. (Gorjanci znajo bolj brati, kakor tržani.) Če prideš iz Solčave na vrh gore sv. Lenarta, boš videl pred seboj Kapliške planine. Kakor gnjezda vidiš viseti kmetije na strminah. Človek bi mislil, da ti gorjanci ne znajo ne brati, ne pisati, ker so tako ločeni od sveta. Pa v tem bi se motil, sker v vsaki hiši najdeš enega ali dva, da berejo prav gladko, se ve da le slovensko. Kje so se pa naučili, ali v šoli, ali iz Prešernovega abecednika? Nič tacega. V Kapelsko šolo bi imeli po dve ali tri ure deleč, in tam bi se tudi ne naučili dosti, ker je šola čisto nemška. Naučijo se pa tako, da drug drugemu pokažejo črke. Pa tudi g. župnik Mudon so jim priskrbeli nekaj slovenskih abecednikov iz Ljubljane. Zdaj pa znajo gorjanci bolje brati, kakor tisti, ki so hodili 8 let v Kapelsko šolo. Ti reveži pišejo slovenske besede z nemškimi črkami!

Iz Vovber pri Velikoven. (Občinske volitve.) Pri nas so se volitve prav zadovoljno vršile. Voljeni so sami narodni poštenjaki v odbor, kateri

so si zopet vrlega mirnega Jurja Špeha izvolili za župana. Upamo da bodo zastopniki vedno delovali kakor sedaj za občinsko korist, in da se bodo vedno ravnali po besedah: Vse za vero, dom, cesarja.

Iz podjunske doline. (Pripravimo se na volitve!) Prav hvaležni smo ti, ljubi „Mir“, da nas podučuješ za prihodnje volitve. Nasprotniki že sedaj delajo z vsemi močmi za volitve. Vender bomo tudi mi storili svojo sveto dolžnost, in se ravnali popolnoma po „Mirovih“ naukih. Iz nas kmetov se nasprotniki vedno norčujejo; samo takrat smo jim dobri, kedar nas potrebujejo. Zatorej jim moramo pokazati: Da hrast se omaje in hrib, pa zvestoba Slovencev ne zgine.

Iz podjunske doline. (Naš volilni red.) Pač ste resnico pisali, ko ste rekli v „Miru“, da je volilna pravica čudno razdeljena. 50.000 mestjanov in grajščakov voli namreč 5 poslancev v državni zbor, blizu 300.000 kmetov pa le 4 poslance. Pa tudi ti štirje kmečki volilni okraji niso pravično sestavljeni. Po zadnjem štenji sem izrajal, da imajo kmečke občine 296.611 prebivalcev. Ako se ti razdelijo na 4 kraje, bi imel vsak okraj 74.153. V resnici pa ni tako. Tako natenko se to ne da razdeliti; tega pa tudi ni treba, da bi bil tako velik razloček. I. okraj Velikovec — Celovec šteje namreč 99.006 duš, II. okraj Št. Vid-Volsberk 80.438, III. okraj Beljak-Borovlje pa le 58.267, in IV. okraj Spital-Št. Mohor samo 58.900 duš. Čemu je prvi okraj toliko prevelik, in zadnji toliko premajhen? Ali morda zato, ker je prvi večinoma slovensk, zadnji pa nemšk? Ko bi k Velikovski glavariji pritisnili samo Celovsko okolico, bi dalo to že 80.800 duš, tedaj že za 6.000 več kakor jih je treba. Čemu so tedaj še Trg (Feldkirchen) primali k temu okraju?

Izpod Pece. (Kaj je bolje, biro dajati v denarjih, ali v blagu?) Vsaka fara mora oskrbovati pomagati ne le svoje cerkve in šole, temveč tudi svoje duhovne pastirje, svojega cerkovnika in organista. V takih krajih, kjer se prideluje žito, dajejo posestniki biro ali bernjo namesto v denarji v svojih pridelkih, bodisi pšenica, rž, oves, volna ali predivo itd. Gosp. župnik ali kaplan, cerkovnik ali organist morajo si ta svoj letni zaslužek v pravem pomenu besede težavno pobirati po oddaljenih, mnogokrat visoko v planinah ležečih kmetijah. Navadno pa naši vrlji kmetje, ki svoje dušne pastirje spoštujejo in njihov trud prav ceniti vejo, biro sami na dom pripeljejo ali prinesejo; do sedaj ta bira nikomu ni velike nadloge delala. Če je bila dobra letina, navrgel je vsak iz srca rad še kako pest žita; če je pa toča in slabo vreme pokončalo žitno polje, potrpeti so tudi duhovni gospodje, cerkovnik in organist ter čakali po eno, dve, tri in še več let, dokler jim je kmetič zamogel zaostalo biro odrajtati. — Tako je bilo do sedaj, in živeli smo v lepi zastopnosti, v miru in ljubezni brez vsake tirjatve in tožbe. Zdaj pa je potegnil drug veter. Uradniki grofa Thurna tirjajo, da se v vseh onih davkovskih občinah, kjer imajo oni svoja posestva, namreč v farah: Koprivna, Javorje, Črna, Možica, M. D. na fari, Pliberk itd. bira odkupi. To se pravi, da kmetje vplačajo toliko in toliko v gotovih denarjih, potem jim ni treba več v žitu in drugih pridelkih bire odrajtovati. V Koprivni in Javorji je gosp.

c. kr. vladni tajnik 24. in 25. septembra odkup bire že dognal; pa sliši se, da so duhovni gospodje pa tudi kmetje posebno v Koprivni močno ugovarjali, ali pomagalo jim ni nič, ker postava od 12. nov. 1871 pravi, da če le eden posestnik tirja rešitev bire, morajo jo odkupiti tudi vsi drugi tiste davkovske občine. Pomisliti pa je treba: posestnik kake kmetije vplača v 20 letih 100 do 200 gld. in še več; kaj pa, če pride kaka nesreča, n. pr. vojska, nad državo ali če pride „valuta“, kakor tukaj kmetje pravimo, če se ta za biro vplačani denar zgubi ali zapravi, kaj bo pa potem? Fara mora imeti duhovnika, cerkovnika in organista, kdo ga bo vzdrževal? Zopet se bo reklo: „Če jih hočete imeti, kmetje! plačajte si jih sami ali dajte jim sami potrebnega živeža.“ Kotljani! vi bi nam znali o tem kaj več na uho povedati, kako ste vi rešeni bili vseh birskih nadlog in težav! — Pa še več! Da kmet zamore vplačati 100 do 200 gld. in še več, mora kaj na prodaj nesti ali gnati in sicer v Pliberk, Kapljo, Šoštanj ali še dalje. — Duhovni gospodje, cerkovnik in organist morajo pa tudi storiti daljno pot v omenjene mesta in trge, da si za denar kupijo potrebnega živeža, ker potrebujejo vsakdanjega kruha, ne pa samo denarja. Ali je kmet kaj na boljem, ali duhovniku ter mežnarju in organistu zategadelj toliko lepše „rožice cvetò in ptičice pojò?! — Za posestnike sicer dobro, za one pa, ki imajo biro pobirati ali dobiti, zelo žalostno je, kako nizko ceno so postavili žitu: v Koprivni birn pšenice 4 gld., birn rži 3 gld. in birn ovs 1 gld. 60 kr. Ali ni to vredno, da bi človek iz samega veselja — kar iz kože skočil?! Naš Zveličar sam poslal je svoje aposteljne in učence ter njih naslednike po širnem svetu, vernikom pa priporočil, naj za nje skrbijo. Od milodarov živijo tudi dandanes duhovniki in drugi cerkveni služabniki. Da oni ne iščejo toliko posvetnega plačila in da se vedno ravnajo po besedah sv. apost. Pavla: „kdor altarju služi, naj tudi od altarja živi“, to vidimo pri naših pastirjih. Morali so trpeti, se truditi, se pehati in stradati po 16 let; zdaj pa ima kaplan letne plače 210 gld., fajmošter pa 300 do 400 gld. Tudi od tega, kar se zdaj na Dunaji snuje zavolj duhovniške plače, ni dosti pričakovati. Slišal sem praviti o nekem duhovniku, ki so služili že čez 50 let na težavni fari in sedaj so dobili celih 210 gld. pokojnine. Kako bi se tedaj čudili, da tako pomanjkuje duhovnikov?

Od Št. Uršelske Gore. (Srenjski sklep. Volitve.) „K življenju boljšemu se rod moj zdrami, je vedno klic bil Tvoj, slovenski korenjak“. Te besede so mi prišle v spomin, ktere sem nekda bral na grobnem kamenu našega nepozabljivega gosp. Ant. Janežiča, ko sem čul tukaj neko novico. Kupil je namreč neki tukajšnji premožni in pošten mladeneč dve kmetijski hiši, kateri ena ima tudi pravico, da sme oštarijo imeti. Zarad zadnje je bila 10. januarja tega leta občinska seja in tu so vsi srenjski odborniki enoglasno sklenili, da novi posestnik, ali pa njegov najemnik ne sme žganja točiti, ker je hiša preveč blizo farne cerkve. Glejte ta sklep je vse hvale vreden. Le tako se zamore ta kuga, ktera naše ljudstvo tako hudo mori, zadušiti, ako se pravica žganje točiti, kolikor mogoče zmanjša. Naša srenja šteje čez 2000 duš,

je silno raztrešena, ena hiša od druge večidel pol ali celo uro narazen, vse je v hribih, — njih prebivalci pravi gorjanci, kateri le malo eden z drugim skupaj pridejo in občujejo. V potu svojega obraza in z žuljavimi rokami si kruh pridelujemo, zato pa tudi kaj dobro vemo, kje nas črevelj žuli. Le sila človeka zmodri. Zatorej Vam še enkrat vsem srenjskim odbornikom zakličem: presrečna zahvala za resnično modri sklep.

Pa ne le v naših občinskih zadevah, ampak tudi pri prihodnjih volitvah nas bote kakor zadnjič za deželni zbor, tako tudi sedaj za državni zbor pripravljene našli; da bomo trdno stali kakor naše sive gore. Vi nemškutarji in liberalci z vašimi praznimi obljubami, nas ne bote pregovorili, ako bi tudi vse žile napenjali in nam vse zlate gradove obetali. Drugače zmiraj ti ljudje našo sv. vero in materni jezik zaničujejo in nam vedno trobijo, kako potrebna je nam nemščina. Tudi mi nemščine ne zaničujemo, vendar bomo zmiraj trdili in se za to potegovali, da se bodo naši otroci v šoli v maternem jeziku učili krščanski nauk, brati, pisati in računati. Iz uradnih so nam mora slovensko dopisovati, zatorej morajo uradniki obeh deželnih jezikov govoru in pisavi zmožni biti.

Iz spodnje Idrije. (Prezgodaj smo se veselili. Minister grof Falkenhain.) 15. jan. je studenec kamnena olja (petroleja) pritekel prav blizu Idrice. Ljudje so nalovili tega olja, da so se prepričali, da je bil res petrolej. Vse je bilo veselo. Pa kmalo je usahnul vir našega upanja. Druzega ni bilo nič, ko nekemu trgovcu je počil obroč na sodu, v katerem je imel petrolej, in tako mu je izteklo to olje.

Rudarski gospodje nam še zmirom nočejo nič povrniti škode, ki nam jo dela strupeni dim in smrad od tistih peči, kjer žgejo živo srebro. Dobro bi bilo, ko bi se mi s tako prošnjo obrnili do g. kmetijskega ministra grofa Falkenhaina. Saj on je pravičen in krščansk gospod. Ko je bil v Idrijski šoli, zapazil je precej, da v šoli nemajo britke martre, in ukazal je, naj se precej pri-skrbi. Tak gospod gotovo ne bo pustil, da bi mi trpeli škodo tam, kjer si država dela toliko dobička.

Kaj dela politika.

Slovenski poslanec dr. Tonkli je trdo prijel g. ministra Konrada zavolj slovenskih šol. Ko še to nič ni izdalo, so sklenili vsi slovenski poslanci, da ne bojo več podpirali vlade, ako nam ne da slovenskih šol. Na to jim je minister menda vendar nekaj obljubil. Radovedni smo, ali se bo vlada spomnila tudi koroških Slovencev; tukaj je pomoč najbolj potrebna. Prosimo vse slovenske poslance, naj ne pozabijo na naš! — Sedanji vladi se sme očitati po pravici, da se premalo ozira na želje svojih prijateljev, zato se jej pa povračuje s tem, da je tudi prijatelji ne branijo tako z veseljem, kakor svoje dni. Ko je prišla v razgovor pristojninska postava, zapustili so vlado mnogi nemško-katoliški poslanci. Planinski kmetje prosijo že leta in leta za šolske olajšave, pa minister Konrad se dela kar gluhega, in še to, kar bi on dobrega ukazal, skazujejo njemu podložne šolske

oblasti. Zato se ni čuditi, da so se mnogi že naveličali živeti zmirom le od praznega upanja. — Čuje se tudi, da Lichtensteinov klub ne mara dovoliti tistih 15 milijonov za uravnanje galiških rek. Tega namena pa ne hvalimo nikakor. Ko je šlo za uravnanje tirolskih rek, so Poljaki vsi glasovali za to, da se je Tirolcem dovolilo 6 milijonov. —

Še le zdaj se je zvedelo, da je angleški general Gordon smrt storil v Hartumu in ž njim veliko angleških vojakov. Mesta se je polastil „krivi prerok“. Umrili so tudi avstrijskega konzula. Angleži pošiljajo vedno novih vojakov v Egipt. — Pa tudi Lah hočejo svojo srečo poskusiti v Afriki, in poslali so že 15.000 vojakov na bregove ru-dečega morja. Menda so zmenjeni z Angleži; na svojo roko bi se ne podstopili kaj takega.

Gospodarske stvari.

Kaljivost ali rodovitnost semena zanesljivo spoznati.

Navadno se skuša ali je seme kaljivo ali ne tako, da se seme na zrna sošteje in potem šteto seme v vodi od 30—40° C. topli zmoči in potem kaliti da. Iz dobljenih kali se sklepa potem na odstotke kaljivega semena. Ta pot pa potrebuje mnogo časa in toraj tam, kjer je treba hitro se o kaljivosti katerega semena prepričati, ni porabna. Da se hitro kaljivost semena spozna, se mora seme na ogenj dati in sežgati. Slabo in nekaljivo seme zgori počasno in le malo dima od sebe daje. Dobro in kaljivo zrno v ognju skače, se preobrača in med pokanjem in praskanjem gori. Pokanje pa je toliko močnejše, kolikor je seme debelejše. Drobnejše zrno pa se posamezno na žareče oglje, še boljše na razbeljeno železno ali plehasto ploščo dene. Debelejše seme, kakor želod, kostanj, se v ogenj vrže in potem se skrbno opazuje, kako se seme v ognju obnaša. Drobno zrno se bode na povedani način obnašalo, debelo zrno pa glasno v ognju razpoči. Če se na tak način določeno število sežge, prerajati se da, koliko odstotkov je v določeni meri semena kaljivega, koliko nekaljivega vmes.

„Sl. Gosp.“

Zimska salata.

To salato imenujemo „zimsko“ zavoljo tega, ker se le v poznem poletju poseje in presaja, in ker pod milim nebom prezimuje. Imamo dvojno sorto, rumeno in rujavo. Poslednja je trdnjša in se mrazu bolj v bran postavlja, kakor prva. Če se pa sim tam nasad zimske salate ne ohnese tako, kakor je želeti, pride od tod, da so bile sadike za prezimovanje ali prevelike ali premajhne. Ako po dolgi topli jeseni pozna zima nastopi, tako so se posajene salatne sadike preveč za- in razrastle in ne morejo več zime brez škode prenesti, in lahko pozebejo. Kar se pa tudi takim sadikam rado pripeti, ki so po hladni in kratki jeseni premajhne in preslabe v zimo prišle. Da se tem neprimlikam nasproti pride, je treba seme v obrokih od 12—18 dnevov posejati in sicer prvo posejatev konca avgusta. Brž ko najhujši mraz ponehavati začne, se

odeja s salate sname, gredice očistijo in vzrahljajo in močno pognojé. Pri ugodnih vremenskih razmerah se more drugo spomlad taka zimska salata najmanj 3—4 tedne prej porezavati, kakor poletna salata, ktere sadike so se še le spomladi sadile.

„Sl. Gosp.“

Za poduk in kratek čas.

Promet v Kanalski dolini.

„Promet“, kaj je to? bodo vprašali nekteri bralci; mi te besede ne razumimo. Beseda „promet“ pomenja premetavanje ljudi in blaga, da se zadnje spravi v zaslužek, dobiček ali v denar. Pri tem premetavanju je, se ve da, mnogo dela in truda, nevarnosti in trpljenja, pa brez tega na svetu ni zaslužka, ni živeža, ni dobička. Kako morajo ljudje živino in blago premetavati, da je kaj zaslužka, lahko bi videl, komur je mar, na Ukovski postaji in planini v Kanalski dolini.

Kakšno blago se pa tu spravlja v denar? Pridi in poglej na Ukovsko postajo! Na ondotnem skladišču vidiš raznoterega blaga, kakor ga nam gorovje podaja: lepe žaganice, od lahoncev „talje“ imenovane, v ogromne tase ali sklade zravnané; frišne, rudečkaste mecesnove podbojnice (švelarje) za železnice; manganove, železne rude na cente; oglja v sakonih, za odpošiljatev pripravljenih cele gromade poleg poti, — to je pozimski promet za Ukve, Ukljane ter inokrajne delavce in voznike.

Kje se dobiva, od kod prihaja to blago?

Pred seboj vidiš vas, precej obširno (šteje 113 bivališč stisnjenih na pičem prostoru) in nekako v kovano v veličansk, skaloven kotel, ki ga je v teku stoletij izdolbel planinski potok „Ukva“. Tik pečevja štrli kviško šilasti stolp starodavne farne cerkve. Zvedeni učenjaki pravijo, da že 1000 let stoji. Kajti že okoli leta 811 je tu že stala cerkev, ko je cesar Karol veliki Dravo odločil za mejo med Oglejsko in Saleburško škofijo. Skorej od treh strani obdaja vas pečevje z redkim borovjem, strmo golo skalovje in suha sipovina, grez ali prod. Na tem skalovju in pečevju se že ne dobiva blago, kakor se nam kaže blizo kolodvora in v vasi v znožji „subega vrha“. Iz vasi vprek strmega skalovja se vije v živo skalo vsekana pot; na tej poti se giblje in premika ves promet in ta pot, kakor je strma, rezka, ostra in pekoča, za Ukljane je to, kar je človeku srčna žila.

Ta pot na prvi pogled strahovita, postane ljubka in prijetna precej, kedar dospeš vrh klanca med senčnato bukovje. Prav zlošno te pelje kakih 25 minut peš hoda, visoko nad kotli, po katerih bobni in se peni planinska Ukva; za „žago“ se pa cepijo in delijo poti, kakor razsohe na deblu; vsaka postranska dolinica ima svoj potok, ob potoku pa svoj pot.

Tu je Ukovska planina, bogastvo in dražestvo Ukljanov, biser Kanalske doline; to ti je svet, kjer se poleti med in mleko cedi po bujnih senožetih, pa tudi znoj po čelih Ukljanov; — tu pasejo in redijo izborno živino, bravino in govedino, — tu poje kosa od kresa do sv. Mihela. V svežem gorskem zraku, v čednih stanih ali kočah, sredi vonječih senožeti, obrobjenih z lesovjem prebivajo

Ukljani večidel leta s svojo živino, tu delajo pridno, tu se jim ukrepijo telesne moči; v planinski prostosti se jim vzbudi ljubezen do lepe narave, da se mladini ne zljubi poprijeti ali učite se rokodelstva na zatuhle izbe navezanega.

V tej planini je to zimo vse živo, vse mrgoli delavcev, voznikov in vprežne živine. Kar se je po leti blaga pripravilo, zdaj se mora izvažati; po leti ni mogoče.

Za enega lesotržca so napravili 8000 talj; za drugega 6000; grajščinski drvarji 5000. Laški podjetniki so na Zilski strani narezali 2079 mecesnovih podbojnikov, ktere so morali ljudje na ramah iz grape znositi do planega, da so z živino mogli do njih. Iz lesovih odpadkov so nakuhali oglja, — koliko, se ne ve. — Pod Kokom je 9 knapov kopalo manganovo ali železno rudo za neko kranjsko družbo, ktera da rudo po železnici prevažati in jo pomeša z drugo rudo, s katero se menda dobro topi. Že v prejšnjem stoletju so kopali to rudo, in še zdaj se vidi za Kokom knapovska hiša, ktera se pa rabi za troparje, t. j. za njih ovce in koze.

To blago torej se pripravlja v dolini ali v ravno, nekoliko do kolodvora, da se tod razvažajo po svetu. — Kako se spravlja? Žaganice ali talje navozijo volarji in konjarji z planinskih dolin do roba skalovitega klanca. Ondi denejo po 2 ali 3 na samotežnice in dela vajeni, čvrsti Ukljan jih pelje po skaloviti poti tako spretno, kakor kancelijski pisar svoje gosje ali jekleno pero.

Tudi rudo so popred vozili samotežniki v močnih vrečah in je nekteri natovoril do 4 cente in še čez. Vstajali so o polnoči, ob eni po noči in se podajali v planino po rudo, da bi je po 2krat mogli pripeljati; tedaj so si služili po 1 gl. 40 kr. na dan. Zdaj se tudi ruda z živino, z voli prevažajo.

Oglje pa, ki ni težko, celo mlade ženske vozijo, ki si tudi rade kaj zaslužijo. — To je tedaj „promet“ ali premetavanje v Ukvah in Ukovski planini. Da ni brez truda, mi vsakdo rad vrjame, kdor pote in strmine pozna: pa tudi brez nevarnosti ni ta posel. Povedali so mi, da je plaz vzel in odnesel sklado talj, ko so bili ljudje z živino ravno kar odšli.

Mislili bote, kjer je toliko voznikov in delavcev, bo gotovo tudi v katerem zavetju stala krčmica, da bi se ljudje krepčali. — Če bi bil blizo kak jud, bi nemara tudi za to potrebo kaj previdel. Hvala Bogu, da ga v tej planini zdaj še ni. — Kako si pa vtrujeni ljudje duše privezujejo? s snežnico gotovo ne? No, ta reč naj nas ne skrbi; ljudje si že vejo in znajo sami pomagati. Kedar pridejo v ravno, si ga pa tam eno osminko več privoščijo, kajti tudi to spada k prometu.

L. F.

Smešničar.

Urša: Nicoj se mi je sanjalo, da sem jabelka po goldinarju prodajala.

Liza: To pa ni bilo pošteno, da si bila tako draga ž njimi.

Urša: Saj tudi goldinarji niso bili poštene; v sanjah sem jih toliko imela, zdaj pa nimam ne enega.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Strelcem v Št. Andražu so svitli cesar podarili 200 gld. — Za deželno razstavo je deželni odbor dal 2000 gld. — V Volšberku so prijeli poštarja Urshitzza. V kasi mu menjka menda 10.000 gld. — Novince (rekrute) za vojake bojo nabirali: 16. in 17. marca v Trbižu; od 18. do 24. marca v Beljaku; 26., 27. in 28. marca v Celovcu; 7. in 8. aprila v Borovljah; 20. in 21. aprila v Št. Mohoru; od 8. do 11. aprila v Velikovecu; 13. in 14. aprila v Pliberce; 16. in 17. aprila v Št. Pavlu. Četrti razred letos ne pride na vrsto. Novačenje se začne vselej ob osmih zjutraj. Na vsem Koroškem jih potrebujejo, kakor lani, 988 za stalno vojsko in za rezervo, 165 pa za deželno brambo, skupaj tedaj 1153. Od teh jih pride na Celovško okolico 101, na Borovlje 48, na Belak. Paternion in Rožak 186, na Trbiž in Podkloster 62, na Velikovec, Doberlo ves in Kaplo 100, na Pliberk 54, na Št. Pavl 35, na Št. Mohor 48. — Umrl je v Celovcu protestantovski župnik Rolf. — V Labudu je zgorela Ledererjeve hiše. — Koroška hranilnica je nedavno obhajala svojo petdesetletnico, pa brez vsake službe Božje. Ni se jim vredno zdelo, zahvaliti se Bogu za obilni blagoslov, ali spominjati se v molitvi tistih družnikov, ki so že pomrli. Premožjenja ima hranilnica 13.492.000 gld. rezervnega zaklada pa 1.441.000 V spomin petdesetletnice darovala je hranilnica 25.000 gld., da se napravi zavod za Koroške slepce, 10.000 gld. pa, da se postavi hiša, kjer bi našli zavetje taki, ki ne vejo kam pod streho (Asyl für Obdachlose). Pa še mnogim drugim zavodom in napravam se je dalo več ali manj; toda najmenj je dobilo društvo sv. Vincencija, borih 50 gld.! In ravno to društvo stori v mestu največ dobrega; saj ima skrbeti za 33 revnih družin, za 22 revnih študentov in za 26 zapuščenih dečkov, — vse to pa le z darovi, ki jih dobrotniki donajajo sproti, kajti premoženja nima nobenega. Tako društvo bi bilo pač večje podpore vredno! — V letošnjem pastirskem listu tožijo naš mil. g. knezoškof, kako hudo da na Koroškem pomanjkuje duhovnikov, in prosijo vernike, naj bi bolj podpirali „Marijanišče“, kjer se skrbi za take mladenčce, ki se pripravljajo in učijo za duhovski stan. — Pri Beljaku je dninar Papež oropal neko kmetico za 2 gld. 30 kr. Klatež je že pod ključem. — Pri sv. Hemi se je obesil hlapec Oelschnitz. — V Himmelfergu je umrl 78 letni zdravnik Grassl. Bil je pobožen kristjan in usmiljen do ubogih, poštenjak stare korenine. — Pri Annabichelnu je vlak povozil in raztrgal vola.

Na Kranjskem. Lepo veselico na čast novemu mil. g. knezoškofu Jakobu napravili so gójenci v ljubljanskem Alojzijevišču. — Ljubljanski Nemci so vpili, kakor bi jih drl, ko se je mesto branilo, napraviti jim nemško šolo. Zdaj pa, ko se jim je dovolila, ne marajo za njo in pravijo, da si bojo rajši od šulferajna izprosili privatno nemško šolo. Kdor razmere pozna, je že prej vedel, da jim nemška šola ni potrebna. Kar je pravih Nemcev, pošiljajo svoje otroke v protestantovsko šolo, in tako bodo delali tudi zanaprej. Otroci nemškutarjev pa tako ne znajo nemško, toraj niso za nemško šolo. Mestna nemška šola jim zato ne diši, ker

bojo učitelji najbrž take nemškutarčke, ki nemško ne znajo, zapodili v slovensko šolo. Če pa šulferajn naredi šolo, nema mesto nič besede, kateri otroci se naj sprejmejo; in tako mislijo stlačiti mnogo revnih otrok od slovenskih delavcev v šulferajnsko nemško šolo. — Nekje na Kranjskem so naredili pusta iz slame, ga oblekli in spravili pod streho, da bi tam počakal pustnega torka. Prišel pa je tat, pusta slekel in obleko zastavil. Zdaj se pa ne ve, ali pojde pust sam tožit tata, ali bodo to storili njegovi botri? — Živinozdravništvo, spisal dr. Simon Strupi. Že dolgo smo pogrešali Slovenci take knjige, kjer bi bilo popisano, kako se živina zdravi. Zdaj smo jo dobili. Dobi se pri Blazniku v Ljubljani mehka za 1 gld. 80 kr., v platno vezana 2 gld. 20 kr. Knjiga ima toliko podučnega v sebi, da nikomur ne bo žal za ta denar.

Na Štajerskem. V Brežicah so dobili slovenskega notarja. To nemškutarje strašno jezi. — Na 3 mesece v ječo je bil obsojen neki Taschner, ker se je v cerkvi obnašal nespodobno. — Kazen zmenjšali so svitli cesar vsem tistim Brežiškim kmetom, ki so se zoperstavili komisiji, ki je prišla iskati in preganjati trtno uš. Namesto po 6 in 9 mesecev bojo sedeli samo en mesec. — Poštar v Ptuj si noče naročiti nemško-slovenskih tiskovin. Naši koroški poštarji so ravno taki.

Na Primorskem. Slovenci v Istri se zbujaajo. V Kopru, Dekani, Kubeđu so napravili že več lepih narodnih veselice. — V Tržaškem zboru se poslanec Živic krepko poteguje za Slovence.

Druge avstrijske dežele. Na Dunaji je znorel znani ljudski pisatelj in lastnik časnika „Kikeriki“ O. F. Berg. — Ministerski predsednik grof Taaffe je na pustno nedeljo obhajal svojo srebrno poroko. Sam svitli cesar so mu osebno čestitali. — Pri državnih železnicah hočejo menda tudi ženske jemati v službo. To pa ni dobro, če ženske jemljejo možkim zaslužek. Možkim potem radi znižajo plače, da se ženiti ne morejo; take ženske pa se močiti ne smejo, dokler hočejo v službi ostati, in kako ljudje potem živijo, nam ni treba praviti.

Tuje dežele. Umrla sta dva kardinala: Flavij Chigi v Rimu, in Mac Cabe, nadškof v Dublinu na Irskem. — V Filadelfiji (Amerika) je pogorela norišnica. Tisti blazni, ki so bili zaprti v posebnih celicah, so vsi zgoreli. Do zdaj so izkopali iz pogorišča 28 človeških kostnjakov. — Umrl je tisti Abdul Kerim paša, ki je leta 1877 Turke vodil proti Srbom.

Drobtince. Divje zverine v Indiji so leta 1883 pokončale 22.125 ljudi: 20.967 jih je umrlo za kačjim pikom, 985 so jih raztrgali tigri, 387 volkovi in 214 leopardi. Od goveje živine so pa kače umorile 1644 glav, tigri, leopardi in volkovi pa blizo 40.000! Čudno je to, da kače pomorijo toliko ljudi, pa primerno malo goved. Najbrž kačji pik goveda ne umori vselej, človeka pa. Pogumni lovci so pa pobili 19.890 divjih zveri, in dobili za to 150.000 gld. darila od vlade.

Svarilo.

Očitno razglašam, da nobeden, tudi moj brat Leopold ne, nema nikakoršne pravice, da bi za mene sprejemal blago ali denar. Jes vse osebno naročujem in izplačujem, za druga naročila in plačila pa nisem porok.

V Železni Kapli 11 svečana 1885.

Karol Pacher,
voskar in svečar.

Štacuna (prodajalnica) za kramarijo se daje prav po ceni za več let v najem. Je blizu farne cerkve in ceste, ter ima vso hišno opremo. Več se izve pri posestniku **Luki Markaču** v Kotljah, pošta Gutenberg.

Mavec ali gips izdeluje **Franc Plahutar** v Jesenicah na Gorenjskem. Zmirom ga ima veliko zalogo in prav dobro blago.

Cerkvena oprava vsake vrste, mašna obleka, svete posode, podobe svetnikov, križevi poti itd. dobijo se pri meni na izbiro. Imam izvrstne „večne luči“, in pravo, lepodišeče kadilo iz Indije.

Janez Heindl

na Dunaji, Stefansplatz, fürsterzbischöfliches Palais.

Zvonove lijejo **Janez Dencelnovi sinovi** v Mariboru, kakoršno težo in kakoršen glas kdo želi. Dencelnovi zvonovi so od nekdaj na dobrem glasu.

Zahvala. Mi smo za našo cerkev pustili uliti tri zvonove pri Dencelnovih sinovih v Mariboru na Štajerskem. Zvonovi so lepo uliti, imajo lepo obliko in opravo, in prav lep, veličasten glas. Iz prijaznega hriba v Lipi prepevajo čast Bogu, pa tudi čast poštenega mojstra Dencelna, ktere ga z dobro vestjo priporočamo cerkvenim predstojnikom po Koroškem.

Cerkveno predstojništvo v Lipi pri Vrbi 11. novembra 1884. **Janez Marinič**, župnik; **Primož Košat**, **Anton Kovačič**, cerkvena ključarja.

Velika zaloga

pravih holandskih slanikov (arnikov)

okajenih in osoljenih prve vrste za surove jesti, katere razpošilja podpisani po sledečih nizkih cenah na vse kraje

I. vrste velike ribe okajene gl.	17.—	v sodih po 600 rib
II. " " " " "	14.50	
III. " " " " "	12.—	
IV. " " " " "	10.50	

slaniki osoljeni

v sodčkih po 5 kil gld. 2.25

" " " " " 10 " " 5.—

na kolodvor Trst proti povzetju ali netto Cassa.

Eugen Dolinar — Trst.

Delavci dobijo precej delo in dober zaslužek pri vodnih stavbah pri Dravi v Patterijonu in Ferndorfu.

Rainer in Pinteritsch,
stavbena podjetnika.

Loterijske srečke

od 21. februarja.

Gradec 17 87 30 46 60

Dunaj 90 26 37 68 52

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	20	6	65
rž	4	60	5	75
ječmen	4	10	5	15
oves	2	35	3	—
heda	3	40	4	25
turšica	3	80	4	75
pšeno	8	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	—	—	—	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	—	6	25
krompir	1	20	1	50

	na kilo	
	gld.	kr.
goveje meso	—	58
telečje meso	—	66
svinjsko meso	—	64
kostrunovo	—	44
maslo	—	98
puter	—	96
prekajen špeh	—	76
frišen špeh	—	62
mast	—	74
100 kil sena	2	20
100 kil slame	1	50
100 kil deteljnega semena	43	—

Žito je ostalo pri nizkih cenah. Za deteljnim semenom se malo poprašuje. Tržni dnevi v Celovcu so slabo obiskani, zavolj slabih potov.

Sejmi bodo:

2. in 9. marca v Starem dvoru; 2. marca v Dobrihah pri Millstattu; 11. marca v Beljaku; 12. marca v Labudu; 15. marca v Lukavi.

V tretjič pridejo na dražbo:

2. marca. Holzbauerjeva kmetija v Št. Martinu, pri okr. sodnji v Št. Pavlu.
3. marca. Pirkerjeva kmetija v Mettersdorfu, cenjena 3398 gld. pri okr. sodnji v Št. Pavlu.
3. marca. Ulcova kmetija v Eisdorfu, pri okr. sodnji v Št. Pavlu.
4. marca. Rinkova kmetija v Weissenbergu, pri okr. sodnji v Št. Pavlu.
5. marca. Lautererjevo posestvo v Šmartnu pri Celovcu cenjeno 11.180 gld. pri okr. sodnji v Celovcu.
16. marca. Jakelnova kmetija v Mettersdorfu, cenjena 2910 gld. pri okr. sodnji v Št. Pavlu.